

Dygnsinventeringen 1999

Jan-Erik Malmstigen

Årets heldygnsinventering, den femtonde i ordningen, genomfördes fredagen den 28 maj (start kl 17.00) och avslutades lördagen den 29 maj (kl 15.00). De senaste fyra åren (1995-98) har kommunen inventerats sockenvis, men i år var dock hela kommunen åter aktuell som inventeringsområde för samtliga deltagare.

Totalt deltog sju lag (13 medlemmar). Målsättningen var alltså att under ett dygn finna så många olika arter som möjligt inom kommunens gränser. Väddret var vid start gynnsamt med växlande molnighet, mätliga sydväst-vindar och med en temperatur runt +23 grader. Det mulnade dock på under lördagen och tidvis föll en del lokalt regn under morgonen med tilltagande vindstyrkor. Sammanfattningsvis var dock de yttre förutsättningarna fina under större delen av inventeringen.

Tre nya arter

Tre för inventeringen nya arter noterades och totalt har därmed 174 arter registrerats sen starten. De tre nya arterna var storskarv, vitkindad gås samt kungsfiskare. Det totala antalet iaktagna arter blev 138 vilket samtidigt är rekord för dygnsinventeringen. Segrande lag noterade imponerande 130 arter, en putsning av tidigare rekord med inte mindre än 16 arter. Ytterligare ett lag hamnade över det tidigare rekordet med sina 116 arter.

Artkommentarer

Två av de deltagande lagen hade smålom i sina protokoll, dels ett par vid boplatser samt sju rastande individer i Råsvallen intill Storåbadet. *Svarthakadoppingen* som är starkt hotad som häckfågel i kommunen iaktogs med fyra exemplar i Gransjön samt tre individer i Hökasjön, båda lokalerna tillhör de numerära kvarvarande "säkra".

Storskarven har ju ökat sin numerär i kommunen påtagligt de senaste åren och det var därför inte överraskande att denna art skulle utöka inventeringens totallista i år. Visserligen görs de flesta fynden under vår och höst men sommarfynd har även gjorts och en häckning på någon av Väringsens öar är kanske inte så avlägsen. Två stor-skarvar sågs nu ute på Stor-Väringen, bl.a på Länsmansholmen.

Inte mindre än tre *rödrömmar* hördes från Österhammarsjön / Finnåkerssjön, två av dessa i vardera ändan av Finnåkerssjön. *Knälsvanen* är numera en sällsynt häckfågel i kommunen men häckar dock fortfarande med ett par i Bohrsån intill Vedeväg. *Sängsvanen* häckar desto oftare hos oss även om en viss tillbakagång har noterats under 1990-talet. Desto mer glädjande var därför att en ny häcklokal hittades i Bohrsån norr om skrattnäskolonin i Vedeväg. I Österhammarsjön sågs *gråstampsaren* med fyra ungar vilket innebär andra häckningen i rad i denna sjö, dessutom ytterligare fem gråghås på denna lokal.

Två vitkindade gäss sträckte förbi Blåsåsen kl. 08.20 på morgonen, en ny art för denna inventering. Bland ändarna kan nämnas ett par *blåsvänder* i Morsko-gasjön samt ett par i Sörbysjön, en *ärta* (hanne) rastade i Hagabergs reningsdammar under fredagen och på lördagen sågs ytterligare en hanne i Sörbysjön. I Sörbysjön iaktogs tre *skedänder* och i Stor-Väringen ett par småskrakar.

Rovfåglar

Bivrak iaktogs på två lokaler (S Måle samt Liaskogen) och på Orrkilen sågs såväl *fiskgjuse* som *tomfalk* vid boplats. En tomfalk sågs även vid Frövifors där den troligen även häckar i år, tidigare fynd i vår på denna lokal tyder på det. *Lärkfalk* iaktogs på fyra lokaler.

Vadare

Vid Hagaberg har *vattenrallen* ett säkert tillhåll i kommunen och saknades förstås inte heller denna dygnsinventering. Ytterligare en *vattenrall* spelade i Sörbysjön på kvällen. *Småttackig sumphona* hördes från Sörbysjön samt från södra delen av Österhammarsjön och inte mindre än sju *kornkrarrar* hördes, minst 5 fåglar i Västvalla samt en från vardera Spannarbodasjön resp. Österhammarsjön. Från Spannarbodasjön hördes dessutom en *vaktel* spela kring midnatt men den hörde endast av ett av de deltagande lagen.

Mindre strandpipare är rapporterad från Rockhammar, Frövifors, Prästryggen samt Gammelbo. *Rödbena* spelade i Hökasjön (gammal häcklokal), dessutom iaktogs ett ex vid Storåbadet. Vid Storåbadet iaktogs dessutom en flock om inte mindre än 16 *drillsnappor* på kvällen. Endast ett fynd av *glutinsnäppa* gjordes (Lunten) och även *grönbena* saknades på de flestas listor, i år endast rap-

porterad från Bråtmossen och Sörbysjön.

Måsfåglar

Ett par *huvstrutar* häckar även i år ute på Stor-Väringen och kanske var det en av dessa fåglar som tillfälligt även iaktogs vid Hagaberg under lördagen. En glad överraskning var den *svarthakadoppingen* som båda dagarna sågs i såväl Österhammarsjön som Finnåkerssjön.

Ugglor

Den goda tillgången på smånagare under vårvintern gjorde att *hornugglan* gick till häckning i stort antal denna vår 7). Även *parluggslan* har tycks ha haft ett bra år och förutom en ropande fågel vid G:a Allmänningbovägen hördes ungar från bohål norr om Helgedomen. Där emot var det färre fynd av *katt-uggla*, endast en kull vid Österhammarsjön blev facit. En överflygande *bergin* sågs strax väster om Bergs-lyttan. Detta är andra fyndet av bergin i samband med dygnsinventeringen, det första gjordes 1997.

Nattskrattor

som saknats de senaste två åren hördes dock denna inventering och då från artens kärnområde i kommunen, Valsjöheden med omgivning. Inventeringens tredje nya art i år var den *kungsfiskare* som iaktogs i Sverkestaån invid Rockhammar på lördagen. Sjungande *trädlärkor* hördes strax efter midnatt från såväl Hedbyheden som norr om Gubbmossvägen och vid Rya grusgrop sågs också två trädlärkor. Vid Sundbo bruk i Grönbo sågs en gammal *strömstare*, samma lokal där ett par strömstare med unge även sågs dygnsinventeringen 1995.

Sångare

En *flocksångare* sjöng vid Västvalle och från denna lokal hördes även en *kärrsångare* under kvällen samt flera sjungande *gräshoppingsångare*. Gräshoppingsångare hördes dessutom från ytterligare minst fem olika lokaler. Kärrsångare nummer två satt vid pumphuset i Frövi

Inventeringens enda fynd av *steglit*s (2 ex) gjordes vid Hagaberg på lördagen. *Roxenfinnk* registrerades från sju lokaler, bl.a. tre sjungande vid Västvalle. Inte mindre än tre fynd gjordes av *sternknäck*, två ex intill Stensta på fredagen och samma dag två ex vid Rynningefors samt på lördagen två ex vid Rya grusgröp. *Ortolansparven* får bli sista redovisade art, en fågel sjöng vid Västvalle samt ytterligare två sjöng från energi-skogen vid Öbylund utanför Fellingsbro.

Deltagande lag

Totalt deltog 13 personer fördelade på sju olika lag. Lagens sammansättning samt lite om vilka fåglar de såg presenteras nedan.

Andreas och Lennart Sandberg. (130 arter).

Naturligtvis rekord och detta med bred marginal, tidigare bästa resultat 114 arter gjordes 1994. De arter som saknades var: Vitkindad gås, sparvhök, vaktel, berguv, kungsfiskare, mindre hackspett, strömstare och steglits. Följande arter var de ensamma om: småskrake och gluttisnäppa.

Det kan vara intressant att ta del av hur deras rutt var upplagd i stora drag. Den kan ju utgöra mall för framtida dygns-

inventeringar om någon har anspråk på att utmana årets resultat på 130 arter.

Fredag: Liaskogen-Frövifors-Hagaberg-Österhammarsjön med omgivning - Gransjön-Västvalle-Nederby-Ålsjö-Sörbyholm-Sällinge-Stensta-Rockhammar-Lunten.

Lördag. 00.00-03.00: Svartjämnsvägen-Spelmossvägen-Spannarbodasjön-Österhammar-Finnåker-Oppåsen. 03.00-06.00: Ater till Hedbyområdet.

06.00-13.00:Gammelbo-Morskoga-Hökasjön-Albäcksan-Storåbadet-Öjäm-Rya-Vedevåg-Frövifors-Hagaberg-Prästryggen-Sörbysjön-Frövi.

Bland övriga observationer kan nämnas en *marthund* vid Sörbyholm kring midnatt.

T. Haraldsson, M. Rudenvall (116 arter).

116 arter är det näst bästa resultatet under dygnsinventeringens 15-åriga historia. Ensamma var de om följande arter: Vitkindad gås (ny art), kungsfiskare (ny), mindre hackspett, strömstare och steglits.

J-E Malmstigen, T. Oscarsson. (106 arter).

Bland observationerna kan nämnas den berguv som sågs strax väster om Bergshyttan. Fågeln flog två gånger över vägen på nära håll.

C. Eriksson, Kjell Mattsson (106 arter)

S-O Eriksson, B Lindberg (98 arter)

U Wallin, I-B Eriksson (91 arter)

På grund av akut magsjuka fick inventeringen abrupt avbrytas på morgontimmarna, en del "säkra" arter hade då ännu inte hunnit registreras. Ensamma blev de dock om den vaktel som strax före midnatt hördes intill Spannarbodasjön. Senare på natten hördes även en kornknarr på denna lokal av ett par andra deltagande lag.

Jerry Andersson. 72 arter.

Deltog på fredagkvällen med besök till bl.a. Västvalle, Sörbysjön och Österhammarsjön. Bland observationerna kan nämnas sjungande härmsångare vid Frövifors.

Slutsiffror

Om man tittar tillbaka på de senaste fem årens resultat kan man konstatera att det

finns några arter som saknas i årets resultat. Framst tänker jag på tjädern som registrerats tre av dessa fem år. Tjädern saknades för övrigt även på årets Januariinventering. Andra arter som saknades är: blå kärrhök (2 år), rörhöna (1), strandskata (1), mosnäppa (1), dubbelbeckasin (1), silltrut (1), sparvuggla (1), jorduggla (1), trastsångare (2), gransångare (2), mindre flugsnappare (2), sommargylling (1), bergfink (3), gråsis-ka (1) samt större korsnäbb (3).

Med denna inventering har dygnsinventeringen pågått i femton år, fyra av dessa med sockenvis inventering. Många värdefulla och intressanta bidrag har kunnat lämnas till den samlade kunskap vi idag har om kommunens häckfågel-fauna.

Ett stort tack till samtliga.

Telefonsvararna

	avlysning	inrapportering
C3	071-268 300	020-768 030 (journsök. 0746-45 26 89,slå in 300#)
Skane	040-41 12 14	040-41 09 29
Blekinge	0457-300 70	
Smalandsvararen	0470-473 46	0470-487 46
Östra Smalandsvararen	0495-141 31	
OOE-svararen, Öi	0480-173 33	
Ottensby fågelstation	0485-66 11 18	
Gotlandsvararen	0498-21 04 42	0498-21 05 42
HOF-svararen, S HI	035-364 27	035-364 97
Falksvararen	0346-812 14	0346-812 30
Västskustsvararen	031-42 68 00	031-49 22 19
Västgötsvararen	0500-450 4 50	0500-450 4 51
Marksvararen	0320-700 96	
Närkessvararen	019-18 84 19	
Ostergötland	013-13 39 86	tryck 5 för inläsning direkt
Sörmlandsvararen	0157-108 64	
StOF Birdline	08-500 316 45	08-500 317 45
VOF-svararen	021-18 88 44	
Värmlandsvararen	054-83 97 55	054-83 17 42
Dala 212-svararen	0240-167 82	
Unesvararen	090-18 76 75	